EESTI
1R
RAHVUSRAAMATUKOGU

I. Eestikeeliste ajalehe kirjutuste bibliograafia.

Meie oleme elanud üle poole aastasaja iseteadvat kultuuraelu. Meil on tehtud haridustööd, on võideldud, on ka eksitud. Meie praeguseaja püüded saavad alguse rahvuslikust ärkamisajast, mis teatavaks verstapostiks on meie rahva elus.

On iseenesestgi arusaadav, et meie iseäranis hästi peame tundma oma lähemat minevikku, millest orgaaniliselt välja kasvavad meie olevikupüüded. See on igaühe iseteadva rahvaliikme kohus.

Kuid selle nõudmise täitmisel on praegu palju raskusi ees. Ei ole mitte palju üleüldiseid töid meie lähema mineviku üle, samuti puuduvad meil pea täitsa üksikute kohtade, valdade, kihelkondade jne. ajalood, nagu neid Soomes juba paarkümmend aastat tuntakse (pitäjäkertomuksia). Samuti puuduvad meil suurelt osalt üksikute kultuuraelu avalduste, üksikute rahvaelu külgede ajaloolised kirjeldused.

Selle põhjuseks on pääle meile omase vähese huvituse enese vastu, mitte küllalt sügava ja arenenud rahvuskultuuralise ilmavaate, suurelt osalt see asjaolu, et meil on kultuuraloolised algallikad raskesti kättesaadavad, kuna selle hõlbutamiseks vähe on tehtud, nii kui muilgi kodumaa tundmise aladel. Eestikeelsed raamatud, ajalehed ja kirjutused on püütud võimalikult kõik saada Eesti Rahva Museumi keskraamatukogusse, eestlastesse puutuvate võõraskeeliste teoste ja kirjutuste kohta ei või aga seda püüdu veel tunnistada täitsa läbiviiduks, tööala laiuse pärast. Arhiivides leiduvaid kultuuraloolisi aineid ei ole meil küllalt tarvitatud, rahva sekka laialisaadetud küsimislehtede saatus ei ole alati kõige parem olnud. Päälegi puuduvad seni oleva kultuuraloolise materjali üle kõigile kättesaadavad süstemaatilised nimekirjad.

Iseäranis suur tähtsus kultuuraloolisena varaaidana on ajalehtedel, milles kajastuvad kõik hariduselu nähtused, tihti kaugele ulatavate peenustenigi. Kuid just selle rikkaliku hallika tarvitamine toob võrratumaid raskusi. Peab nimelt meeles pidama, et meie seniste ajalehtede aastakäikude arv ulatab kõigevähemalt kolme sajani, mida silmas pidades on arusaadav, kui palju aega ja tööjõudu kulub selleks, et ajaloolist ülevaadet mõne eriküsimuse üle saada. Näit. on korra E. Vilde ajalehtedes ilmunud tööde nimekirja kokkuseadmiseks kulunud ligi 120 tundi!

Kas ei oleks aga võimalik kõrvaldada seda suurt jõu- ja ajakulu, hõlpsasti kättesaadavaks tehes kõigile kodumaa saatusest huvitatuile meie ajalehtedes sisalduvad kultuuraloolised ained? Tingimata on, sellekohase süstemaatilise kirjutuste ja teadete nimekirja valmistamisega, mille järele on võimalik hõlpsasti üles leida eri küsimustesse puutuvad kirjutused. Seesugune ajalehe bibliograafia on olemas igal pool, kus enesetundmise tarvidus on võimakam, kõrgema sisemise kultuuralikkuse tõttu. Soomes on näit. ülikooli juures 600 tuhande leheline üleüldine ajalehe bibliograafia, kuna igal üliõpilas-osakonnal on olemas eri maakondade jaoks eri nimekirjad, mille lehtede arv tõuseb kümnete tuhandeteni. Ka meie ei pääse sellest ülesandest mööda. Mida varemini selle teostamisele asume, seda parem; seda rohkem sünnib elu ja liikumist meie kodumaa tundmaõppimises.

Esitatud asjaolusid silmas pidades otsustas Eesti Rahva Museumi, „Noor-Eesti" Raamatukogude Korralduse Osakonna ja Eesti Üliõpilaste Seltsi Kodumaa tundmaõppimise Osakonna ümber kogunenud üliõpilaste ringkond ka meilgi asuda ajalehe bibliograafia valmistamisele, lootes laiemate üliõpilas-ringkondade toetusse.

Sellekohase palve pääle saatis mag. E. Saarimaa Soomest lahkeid teateid säälse töökorralduse üle, mille põhjal töötati välja järgnev kava, mis tahaks eneses korraldatuina sisaldada teateid kõigi meie kultuuraelu nähtuste kohta. Selle kokkuseadmisest on pääle üliõpilaste ringkondade osa võtnud O. Kallas, M. J. Eisen, J. Tõnisson, L. Neumann, P. Põld, V. Reiman, H. Koppel, Al. Eisenschmidt, V. Grünthal, G. Suits ja J. Aavik, arvustades ja täiendades.

Silmas pidades kava täielikkust ja selle tarvitamise hõlpust on tuntud Melvil-Dewey ilmaregistratuuri (Die Weltregistratur, Die Brücke, München) eeskujul järgnevasgi tarvitusele võetud kümnendik süsteem, mille pääheädus seisab selles, et iga üksikut nähtust jaotada võib soovitavate peenusteni, vastavale arvule uute numbrite juure lisamisega. Ainus nõudmine on, et osasid ei tohi olla üle kümne, millest aga saab hõlpsasti üle sel teel, et iga arvu oma korda jaotatakse uute numbrite juure lisamisega.

Otsekoheselt nimetatud õpetlaste väljatöötatud teaduste jaotamise korda ei näi võimalik olevat tarvitusele võtta meie kultuuraloolises bibliograafias, mikspärast on tarvilik selle meie olude kohane ümbertöötamine.

* * *

Toome tabeli seletuseks mõne sõna.

Igal üksikul lehel leidub kirjutuse ja autori nimi ja ajalehe number ühes aastaarvuga. Tabelis leiduvad arvud kirjutatakse lehtede nurkadele, et neid võimalik oleks liigitada. Iga üksiku numbri alla tulevad lehed ajalisse, kronoloogilisse korda. Suuremate kohtade (linnade jne.) juures võidaks lehtede alanurkadele kirjutada teine arv, mille järele teatavasse kohasse puutuvaid teateid sisuliseltgi võiks korraldada. On väga soovitav iga eri küsimuse kohta tähestikulinegi kord, kuid selle jätame esialgu mõnel pool kõrvale; tarwitame seda sääl, kus üksikuid seltse, asutusi, maakohti, isikuid, teoseid jne. tuleb üleslugeda. On ju hiljemini alati võimalik teha tarvilikka täiendusi nimekirjas: kirjutatagu kõik nimekirja teatavas osas leiduvad lehed veel kord ja järjestatagu nad tarviliku põhjusmõtte järel.

Kui üks kirjutus sisaldab teateid mitmest kohast ehk mitmesugustest asjadest, siis kirjutatagu iga asja kohta eri teade eri lehele.

1-ga algavad lehed sisaldavad teateid üksikute eestlaste asutud kohtade üle niihästi kodumaal, kaugemal riigis kui ka väljamailgi. Pääle selle sisaldab sama osakond teateid meie asunduste kultuura üle, mida tingimata vaja on eraldi tähele panna.

Iga kohaliku teate üle tuleb kirjutada kõigevähemalt kaks lehte: teine neist läheb kohtade nimekirja, teine kultuuralooliste nähtuste alla. Üleüldse peab olema põhjusmõtteks üksikust teatest kirjutada nii mitu lehte, kui palju kohti sellel võib olla terves süsteemis. Viimane peab olema tarvitatav võimalikult igalt seisukohalt.

Õhtu-Euroopas ja mujal maailmas asuvate eestlaste vähesuse tõttu ei näi tungivalt tarvilik olevat sellekohaste osakondade üksikasjalikum jaotamine.

2-ga algavad lehed sisaldaksid eneses teateid meie hariduselu üle: koolid, vaba haridustöö, naisliikumine, tööliste haridushised püüded, seltsi- ja seltskondline elu ja lõpuks võõrad mõjud, samuti teated Eesti üle teiste rahvaste juures. Hariduse küsimuse tähtsuse pärast on siin teated õige üksikasjalikult ära jaotatud.

3-ga algavais lehtedes sisalduvad teated ajalehtedes ilmunud teaduslikkudest kirjutustest ja teaduse seisukohalt tähtsaist sõnumitest. Loomulikkudel põhjustel leiavad iseäralikku tähelepanekut rahvateadus, keeleteadus ja ajalugu. Keeleteadusse on võetud koguni niisugune osakond, nagu leksikaalsed iseäraldused: „murdesõnad" (3213) „neologismid" (32133), millest ehk mõned on elanud kirjakeeles õige lühikese aja, kuid mis pakuvad huvitust vahest just selle tõttu. Ajalehtede läbivaatajale puutuvad nad kergesti silma, neid võidakse ilma raskusteta terveis lauseis lehtedele kirjutada, loomulikult ühes allika nimetusega. Nii võidaks muu seas ära määrata mitmegi praegu tarvitatava sõna vanus, selle tarvitamise iga. Kõik see oleks väga tänuväärt eeltöö meie keeleajaloolise ja murde sõnaraamatu kokkuseadmiseks, — asi, mis ka meilgi edespidi tuleb päevakorrale saatusliku paratamatusega.

4-ga algavad lehed sisaldavad teateid meie kirjanduslikust elust, tõlgetest, arvustustest, kirjanduse seltsidest, Eesti kirjandusest väljaspool Eestit jne. Iseäranis tähtis ja vajaline on osakond „ajakirjanduse ajalugu" (462).

5-ga algavad lehed sisaldavad eneses teateid kunstide üle Eestis. Näitekunstis on „Vanemuisele" ja „Estoniale" antud eri osakonnad nende tegevuse laiuse ja pääasjalikult nende näitekunstilise individualiteedi tõttu, kuna teised seltsid kõik võiksid ruumi leida ühises osakonnas, kus nad muidugi tähestikulisse korda seatakse. Ainult Peeterburi ja asunduste näitekunsti on vaja eraldada, iseäralikkude tingimuste tõttu, milles nad on arenenud. Teated nende kohta käivad aga asunduste kultuura alla, mille juure juhatatakse üleüldisest näitekunsti kohta käivate kirjutuste nimekirjast. Seesugused „juhatused" ühest osast teise lubavad tihti hoiduda ühe teate mitmekordsest nimetamisest.

Vabandatagu tabeli kokkuseadjaid, et kunsti osakonda on üles võetud niisugusedgi asjad, nagu „varieteed, kinod, udupildid ja tsirkused" (563—566). Kuid terves süsteemis leidub neile vaevalt parem koht. Päälegi on nad oma loomu poolest ikkagi mingisugused kunsti surrogaadid, mille olemasolu karaktriseerib rahvahulkade kunstilise maitse arenemisjärge.

6-ga algavad lehed käsitavad rahva kehalisse ja vaimlisse tervisse puutuvaid asju. Usulise elu välise avaldusena on ka kiriklik elu mahutatud nimetatud osakonda.

7-ga algavad lehed sisaldavad teateid meie majanduslikust elust: põllupidamisest ühes maakorralduse küsimusega, ühistegevusest, kaubandusest ja tööstusest, mida täiendavad teated teedest, sellega ühenduses laevaasjandusest, telegrafist, telefonist ja postikorraldusest.

8-ga algavate lehtede sisuna on meie poliitiline elu, rahvuslikud võitlused, omavalitsus, administratsjoon ja kohus. Iseäranis huvitavad oleksid rahva poliitilised, rahvuslikud ja õiguselised vaated (891—893).

Viimane, 9-s osa sisaldaks eneses üleüldiseid eluloolisi teateid nimede, nimetähtede ja märkide järele (nende taga peituva isiku kindlaks tegemine jääb tulevaste uurijate asjaks). Siin on küsitav, kui kaugele peab minema nimetähtede toomises, kas võimaliku lõpuni, s. o. et iga sõnumi kirjutaja nimemärk asetataks eluloolisse osakonda sõnumi kirjutamise teatega, või tuleb seda teha ainult tähtsamate teadete ja kirjutuste autoritega. Esimesel korral oleks võrdlemisi rohkem tööd, kuna viimasel korral nii mõnigi tähtis teade subjektiivse hindamise tõttu kõrvale võiks jääda.

Nagu varemini üteldud, tahab eelolev kava olla pääasjalikult praktilik, ülevaatlik ja võimalikult täielik. Jaotuse põhjusmõttest (kohad — vaimline kultuur — vaimline ja kehaline tervis — majanduslik kultuura — poliitiline ja õiguseline elu ja kõige täiendusena elulood) on püütud kinni pidada ainult pääjoontes, kuna peenused üksteist selle võrra läbi põimivad ja sõlmedesse ühinevad, et on raske kindlasti ära määrata, kuhu nad kuuluvad. Siin võib ainult olla juhtnöörina praktilikkus, viimase võimaluseni viidud ülevaatlikkus.

Süsteeme võib olla nii palju, kui palju on mõteldavais eri lähtekohti teadete korraldamisel. Neist võib aga tulla tarvitusele üks ainus, mis peaks olema kõige praktilikum, kõige ülevaatlikum, kui ka just mitte kõige põhjusmõttelikum ja filosoofilisem.

* * *

Nimetatud töö on küll laialine, kuid siisgi läbiviidav. Meil on Tartus kõigevähemalt 300 Eesti üliõpilast. Kui neist igaüks enese kohuseks peaks ohverdada aastas umbes paarkümmend tundi ühisele asjale (see ei tee veel kellelegi võitmatumaid raskusi), teeks see kokku 6000 tundi. Oletame, et tunnis kirjutatakse 20 lehte, saaksime neid aastas 120000. Nii võiks ehk töö 2—3 aastaga lõpetatud saada. Kuid olgu see esialgne arvamine üleliigagi optimistlik, siisgi on selge, et töö on läbiviidav ühisel jõul, iseäranis kui teistes linnades asuvad Eesti üliõpilased võtaksid osa uuema, nendele kättesaadava ajakirjanduse läbitöötamises, muidugi sama süsteemi järele.

Töö lõpule jõutud avaldatakse üleüldiselt kättesaadav trükitud nimekiri, milles teatatakse, kui palju teateid on olemas ühe ehk teise küsimuse kohta, võimalikult ühenduses eestikeeliste raamatute ja eestlastesse puutuva võõrakeelistegi kirjutuste nimekirjaga (selle lisana võiksid olla juhatused arhiiviliste ja käsikirjalistegi kogude üle, samuti ka teated suuremais raamatukogudes leiduvate Eesti maasse ja rahvasse puutuvate teoste üle, mida on võimatu saada Eesti Rahva Museumi keskraamatukogusse, haruldasuse pärast). See hõlbutaks suuresti igasugust kodumaasse puutuvat uurimistööd ja sunniks ühtlasi uusi hallikaid leidma ajalehtede teadete täiendamiseks.

Vahest oleks eelpool toodud süsteem omane ka ajalehtede kohalikkude kirjelduste saatjate pilku juhtima mõne asja kohta, mis muidu ehk ei oleks tulnud tähelepaneku aluseks. Kuid veel laialisem tarvitusala võiks sel olla täielikumais süstemaatilistes kodukoha kirjeldustes, igasuguste mälestuste ja teadete süstemaatilises ülesmärkimises pääasjalikult vanade inimeste suust, kes varsti omad teadmised enesega kaasas hauda viivad. Seda tööd on meil seni võrdlemisi vähe tehtud, kuid sellest peaks palju üleüldisemalt, palju suurema hooga kinni haaratama: meie tulevase kultuuraloo uurimise huvid nõuavad seda tungivalt!

* * *

Veel üks palve: saadetagu Eesti Rahva Museumi Keskraamatukogule Tartus teateid võõraskeelistest kirjutustest, mis eestlastesse ja Eesti maasse puutuvad, sellekohaseid ajalehtede väljalõikeid täpipäälse aja nimetusega jne., — ained, mis väga tähtsad on võõraskeeliste raamatute ja kirjutuste kogu täiendamises.

* * *

Kuidas seda kava tarvitada tegelikul kodukoha uurimisel, kihelkondade kirjeldusel jne.?

Igas töös peab kord valitsema. Kui ühe kihelkonna või valla üle terve hulk teateid kogutakse ja need ilma süsteemita ühte segatakse, siis kulub hiljemini kahtlemata rohkem jõudu nende korraldamise pääle, kui tarvilikkude ülevaadete ja lõpuotsuste tegemiseks. On aga teated sisuliselt korraldatud, näit. eri ümbrikutes selles kavas esitatud numbrite järele, siis on kerge neid kõikipidi korraldada, mitme uurija tööd kergesti ühendada jne. Töö hõlbutamise, jõu võimalikult kasuliku tarvitamise sihis ongi vaja üksiku asja kohta käivad teated ühte ümbrikku koguda, sellele koha nimi ja teadete sisu tähendav number üles märkida; kohanime eel peaks kohanumber (1—19) leiduma, selle järel teate sisunumber (20—9); viimast on vaja hulga seadete korraldamisel, kuna teadete tarvitamise hõlbutamiseks nende sisu ümbrikule võib tähendada, klamritesse sisunumbri järele. Näit:

112 Kodawere 2131 (kihelkonna kool).

* * *

See töö on üliõpilaste tegelikul algatusel esile võetud. Üliõpilaste teha jääb see suurelt osalt edaspidigi, sest vaevalt on meil mujal selleks küllalt vaba vaimlist jõudu. Päälegi on üliõpilastel, kui tulevastel haridustegelastel suur tarvidus niisuguse ülevaatliku bibliograafia järele. Et aga töö laialine on, siis peaksid seda kõik need asutused toetama, kellel teadmisi vaja on meie kodumaa kohta.

II. Kirjutuste korraldamise kawa.

1. Kodumaa kohad ja asundused.

10. Kodumaa kohad üleüldse.
101. Kodumaa pildid.
110. Kubermangud.
111. Maakonnad.
112. Kihelkonnad.
121. Kirikud.
122. Kirikumõisad.
113. Vallad.
131. Koolid.
132 Valdade ühendamine.
114. Linnad.
151. Alevikud.
152. Külad.
153. Vene külad.
161. Talud.
162. Saunad.
163. Mõisad.
171. Hobusejaamad.
172. Raudteejaamad
173. Postkontorid.
118. Veskid.
119. Vabrikud.

120. Kodumaa looduse üleüldised kirjeldused (kohad).
121. Mäed, rinnakud.
122. Koopad, maaalused käigud.
123. Orud, kuristikud.
124. Mererand, lahed.
125. Saared, laiud, kaljud.
126. Järved.
127. Jõed.
128. Sood, rabad, laukad.
129. Metsad, laaned, nõmmed.
1291. Lagendikud, heinamaad, söödid.

13. Kohad Euroopa-Venemaa asundustes.
131. Ülevaated maakondade järele.
132. Ülevaated kubermangude järele.
133. Linnad.
14. Kohad Kaukasuse asundustes.
141. Ülevaated maakondade järele.
142. Ülevaated kubermangude järele.
143. Linnad.
151. Kohad Siberi asundustes.
1511. Ülevaated maakondade järele.
1512. Ülevaated kubermangude järele.
1513. Linnad.
152. Kohad Kesk-Aasia asundustes.
1521. Ülevaated maakondade järele.
1522. Ülevaated kubermangude järele.
1523. Linnad.

160. Üleüldised kirjutused Venemaa asunduste üle.
1601. Teated väljarändamise kohta (kust kohast kodumaalt, aeg).
1602. Asunikkude poliitiline ja õiguseline seisukord.
1603. Teated asunikkude arvu kohta.
161. Asunikkude enesekeskine läbikäimine
162. Vahekord kodumaaga.
1630. Asundused rahvateaduslikult seisukohalt.
1631. Asundused keeleteaduslikult seisukohalt (keele tarvitamise ala).
1632. Võõrad mõjud, muulastumine, segaabielud.
1633. Mõju võõraste pääle.
1640. Asunduste hariduselu üleüldse.
1641. Koolid.
1642. Hariduseseltsid.
1643. Laul.
1644. Näitemäng.
1645. Lugemine, raamatukogud, ajalehed.
165. Seltsielu.
166. Kirik ja usuelu.
167. Kõlbuslik elu.
1671. Karskuseküsimus.
168. Majanduslik elu.
169 Tervishoiu seisukord (kortri-, toitmiseolud).
1693. Tervis, sigivus, abielusse astumised.

170. Ameerika asundused üleüldse.
1701. Teated väljarändamise kohta (aeg, koht).
1702. Asunduste poliitiline ja õiguseline seisukord, poliitilised liikumised, tõõliste küsimus.
1703. Teated asunikkude arvu kohta.
171. Kohad.
1721. Läbikäimine enese keskel.
1722. Läbikäimine kodumaaga.
1730. Ameerika eestlased rahvateaduslikult seisukohalt.
1731. Ameerika eestlased keeleteaduslikult seisukohalt (keele tarvitamise ala)
1712. Võõrad mõjud, muulastumine, segaabielud.
1733. Mõju võõraste pääle.
1740. Hariduselu üleüldse.
1741. Koolid.
1742. Hariduseseltsid.
1743. Laul.
1744. Näitemäng.
1745. Lugemine, raamatukogud, ajalehed.
175. Seltsielu.
176. Kirik ja usuelu.
177. Kõlbuslik elu.
1771. Karskuseküsimus.
178. Majanduslik elu.
179. Tervise seisukord, kortri, toitmiseolud.
1791. Sigivus, abielusse astumised.

180. Eestlased Õhtu-Euroopas (väljarändamine, aeg, koht).
1801. Teated arvu kohta.
181. Kohad.
182. Läbikäimine enese keskel ja kodumaaga.
1830. Õhtu-Euroopa eestlased rahvateaduslikult seisukohalt.
1831. Õhtu-Euroopa eestlased keeleteaduslikult seisukohalt.
1832. Võõrad mõjud, muulastumine.
184. Hariduseelu.
185. Seltsid.
186. Kirik, usuline ja kõlbuslik elu.
1861. Karskuse küsimus.
187. Majanduslik elu.
188. Terviseline seisukord.
19. Eestlased mujal maailmas.

20. Hariduslik elu kodumaal üleüldse.

201. Kasvatusteaduslikud kirjutused.
210. Maakoolid üleüldse.
2101. Lastepidud,
2110. Kodune lastekasvatus.
2111. Koduõppijad.
2112. Külakool, igapäevased.
2113. Külakool, kordajad.
2114. Leeriõpetus.
212. Mõisakoolid.
2130. Kihelkonna koolid, sega.
2131. Kihelkonnakoolid, poisslaste.
2132. Kihelkonnakoolid, tütarlaste.
214. Ministeeriumikoolid.
2141. Kõrgem rahvakool.
215. Veneusuliste eestlaste koolid.
216. Venelaste koolid.
217. Sakslaste koolid.
218. Pädagoogika klassid.

2190. Maakooliõpetajad üleüldse.
2191. Palgaolud.
2192. Haridusolud, edasiõppimine.
1931. Kooliõpetajate koosolekud, „konverentsid“, ja ühinemiskatsed.
1932. Seltsid.
21933. Paiukikassad.
2194. Vahekord õpetajatega.
2195. Vahekord inspektoritega
2196. Vahekord vallavalitsustega.
2197. Vahekord rahvaga.
2198. Kooliõpetajad haridusetöös.
21981. Kooliõpetajate karskusetöö, karskusetunnid (v. 6311, 6341).

220. Linnade rahva- ja keskkoolid üleüldse (v. 698).
2201. Kooliõpetajate seisukord.
2202. Erakoolide küsimus (v. 2421).
221. Lasteaiad.
222. Karjalaste- ja pühapäevakoolid.
223. Algkoolid.
2241. Kreiskoolid.
2242. Linnakoolid.
225. Kooliõpetajate seminaarid ja instituudid.
226. Tütarlaste koolid, gümnaasiumid.
227. Reaalkoolid.
228. Gümnaasiumid, poisslaste.

2290. Linnas õppiva kooli nooresoo elu üleüldse.
2291. Kortri ja toitmiseolud.
2292. Kõlbuslik elu.
22921. Karskuseküsimus (v. 6311).
2293. Seltskondlik läbikäimine.
2294. Teenistusolud.
2295. Toetus seltskonna poolt.
22951. „Bergmanni Abiraha“.
2296. Emakeele õppimine.
2297. Muulastumine, võõrad vaimlised mõjud.
2298. Linna nooresoo huvid ja püüded.
2299. Vahekord vanematega ja „maarahvaga“.

230. Kõrgem kool üleüldse.
231. Veterinäär instituudid.
232. Politehnikumid.
233. Hambaarsti koolid.
234. Mitmesugused instituudid.
235. Ülikoolid (Venemaal)
236. Vabaülikooli kursused.
2361. Kõrgemad naiskursused.
237. Eestlased väljamaade kõrgemais õpeasutustes.

2380. Üliõpilaste elu üleüldse.
23801. Naisüliõpilased.
23810. Majanduslikud olud üleüldse.
23811. Kortri olud.
23812. Toitmise olud.
23813. Teenistusolud.
23814. Toetus seltskonna poolt (v. 22951).
2382. Kõlbuslik elu.
23821. Karskuse küsimus.
2383. Seltskondline läbikäimine.
2384. Emakeele tundmine ja tarvitamine.
2385. Muulastumine.
23861. Vahekord teiste rahvuste üliõpilastega.
23862. Vahekord ülikooli õpetajatega.
2387. Vahekord rahvaga.
2388. Üliõpilaste seltsid.
2389. Üliõpilased kultuuratöös.

240. Vaba haridustöö üleüldse
241. Eesti Aleksandri kool.
2420. Hariduseseltsid üleüldse (v. 1642, 1742).
2421. Hariduseseltside koolid (v. 2202).
2422. Hariduspäevad (v. 21931).
2423. Hariduslikud kursused.
2424. Hariduse küsimusi käsitav kirjandus ja ajakirjandus.
243. Kõned (252).
244. Rahvaülikooli mõte.
245. Raamatukogu liikumine (v. 1645, 1745, 184, 253).
246. Lugemisringid.
2461. Ajalehtede lugemine.
2470. Nooresoo liikumine üleüldse (v. 210, 2298).
2471. Nooresoo seltsid
2472. Nooresoo häälekandjad.
2473. Nooresoo kirjandus.
248. Eneseharimispüüded, edasiõppijad, edasiõppimise kursused (v. 252).
249. Kodukoha uurimine (v. 310, 3117 j. t.).

250. Tööliste hariduspüüded üleüldse.
251. Seltsid.
252. Kõned ja kursused.
253. Lugemine, raamatukogud ja ajalehed.

260. Naisliikumine üleüldse.
261. Naisterahva hariduspüüded (v. 2132, 226, 233, 23801 j. t.).
262. Naisterahva seltsid.
261. Naisliikumise häälekandjad.
264. Naisterahvad tegeliku töö alal.
265. Naisterahva poliitilised õigused.
266. Naisterahva ühiseluline seisukord.

270. Seltsielu üleüldse (v. 1642, 165, 1671, 1742, 175, 1771, 185, 2388, 2420, 2471, 251, 262, 271, 272, 471—475, 551, 5911, 631—6312, 643, 7151, 7241, 727—7271, 7314, 7316—73191, 749—758, 761, 7751, 7752, 873 jne.).
271. Klubid.
272. Tuletõrjujate seltsid.

280. Seltskondlik elu üleüldse.
281. Rahva kombed.
282. Perekondlikud pidud,
283. Loosimised.
284 Simmanid.
285. Nekrutite saatmised.
286. Talgud.
287. Mängud ja ajaviide
288. Seltskondliku elu ja lõbu kirjandus

290. Kultuuralised mõjud ja hariduslik läbikäimine võõrastega üleüldse.
2910. Soome üleüldse.
2911. Eestlased Soomes (õppimas, reisimas ja asumas)
2912. Soomlased Eestis.
2913. Teated Soome hariduselu üle.
2914. Konstateeritavad mõjud
2915. Eesti Soomes (kirjanduses, ajakirjanduses jne.).
292. Ungari Eestis.
2921. Eesti Ungaris.
293 Saksa Eestis.
2931. Eesti saksakeelistes kirjutustes.
294. Õhtu-Euroopa Eestis.
2941. Kirjutused Eesti kohta muis Õhtu-Euroopa keelis.
295. Vene Eestis
2951. Eesti Vene kirjanduses ja ajakirjanduses.
296. Läti Eestis.
2961. Eesti Lätis.
297. Teated ja kirjutused eestlaste üle muude rahvaste juures (v. 48, 556, 598).

30. Teadus üleüldse.

310. Rahvateadus üleüldse.
3101. Rahvateaduslikud kaardid.
3102. Rahvateaduslikkude kirjutuste nimekirjad.

3110. Eesti rahvateadus üleüldse (v. 1630, 1730, 1830, 6531).
3111. Rahvalaulud.
3112. Vanasõnad.
3113. Vana usk ja vanad kombed (281, 636).
3114. Muinasjutud.
3115. Suusõnalise vanavara korjamine.
3116. Rahvaviisid — noodid (v. 5915).
31161. Rahvaviiside korjamine.
31162. Rahvapärased muusikariistad.
31163. Rahva muusikaline elu üleüldse.
3117. Aineline vanavara.
31171. Rahvateaduslikud pildid, albumid.

311720. Ehitused üleüldse (v. 530).
311721. Eesti omapärased ehitused (v. 531).
3117211. Vanad linnamäed.
311722. Venelaste ehitused.
311723. Saksa ehitused.
311724. Läti ehitused.
311725. Muude rahvaste ehitused.
311730 Eesti rahvariided
311733. Teiste rahvaste riided.
31174. Rahvapärane kujutav kunst (v. 541, 7763, 776311).
3175. Rahvapärane tehnika.
3117[illegible]. Majandustarbeasjad ja tööriistad (7381 7382, 746, 747).
311761. Häll.
311762. Laste mänguasjad.
311763. Sõiduriistad.
311764. Sõjariistad.
3118. Eesti Rahva Museum.

31190. Rahvaelu kirjeldused üleüldse (v. 581).
31191. Setud.
31192. Saarte elanikud.
31193. Mulgid.
31194. Tartlased.
31195. Võrulased.
31196. Teised eestlaste hõimkonnad.

312. Teised Soome-Ugri rahvad.
3130. Muud rahvad üleüldse.
3131. Venelased Eestis (v. 216, 295, 812, 3317).
3132. Sakslased Eestis (v. 217, 293, 8111).
3133. Juudid Eestis (v. 828).
3134. Lätlased Eestis ja Eesti piiril (v. 296, 813).
3135. Rootslased Eestis.
3136 Mustlased Eestis.
3137. Muud rahvad Eestis,

320. Keeleteadus üleüldse.
3210. Eesti keeleteadus, üleüldised kirjutused (v. 1631, 1731, 1831).
32101. Keele kaardid.
32110. Murded.
32112. Murde piirid.
32111. Murde tekstid.
3212. Sõnaraamatud, sõnade nimekirjad, oskussõnad, nende loomine.
32131. Murdesõnad.
32132. Nimed.
32133. Neologismid.
32134. Sõnalised laenud võõraist keelist.
32135. Haruldased sõnavormid.
32136. Keelevead.
32137. Kirjutused etümoloogiliste ja morfoloogiliste küsimuste kohta.
32141. Haruldased süntaktilised konstruktsioonid.
32142 Võõrapärased laused.
32143. Kaasuste ebaõige tarvitamine.
32144. Kirjutused süntaksi küsimuste kohta.
32151. Keeleuuendus (v. 32133).
32152. Keele kongressid.
32153. Keele toimekonnad (v. 3212).
32161. Õigekirjutuse küsimused.
32162. Õigekeelsuse küsimused.
32171. Keele harimine (koolides, perekonnas jne.) (v. 1631, 1731, 1831, 2296, 2384).
32172. Teated keele tarvitamise kohta (ala, ümbrus) (1631, 1731, 1831).
322. Saksa keel Eestis.
323. Vene keel Eestis.
324. Soome keel Eestis.
325. Muud keeled Eestis.
326. Teiste Soome-Ugri rahvaste keeleteadus.
327. Muude rahvaste keeleteadus.
328. Üleilmlikud keeled ja Esperanto.

330. Ajalugu üleüldse.
3310. Eesti ajalugu üleüldse.
33101. Eesti ajalugu kuni 1186. a.
33102. „ „ 1186—1561. „
33103. „ „ 1561—1721. „
33104. „ „ 1721—1819. „
33105. „ „ 1819—1869. „
33106. „ „ 1869—1904. „
33107. „ „ 1904—
33111. Ajalugu koolides (Eestis).
33112. Ajaloolised kõned.
33113. Ajaloolised uurimised.
3312 Eesti ajalooosse puutuvad dokumendid.
33121. Era kirjawahetus.
33121. Arhiivid (v. 3118).
3313. Arhäoloogilised teated ja uurimised.
3314. Teoorjuse mälestused.
3315. Talurahva liikumised.
3316. Vene usku minek.
3317. Venestamine.
3317. Vabaduse aastad.
3318. Perekonnaloolised teated tähtsamate isikute kohta.
332. Teiste Soome-Ugri rahvaste ajalugu
333. Vene ajalugu.
334. Muude rahvaste ajalugu.

340. Maadeteadus üleüldse.
341. Eesti maadeteadus.
342. Muud maad.

350. Matemaatika.
351 Rahva arvuteaduslised arvamised.

360. Loodusteadus üleüldse.
361. Füüsika.
362. Keemia.
3631. Täheteadus.
3622. Rahva täheteaduslikud arvamised.
3641. Ilmateadus.
3642. Rahva ilmateaduslikud arvamised.
3651. Taimeteadus.
3652. Rahva teadmised taimedest.
3661 Loomateadus.
3662. Rahva teadmised loomadest.
367. Bioloogia üleüldse.
368. Mineraloogia (v. 201).
399. Geoloogia ja paleontoloogia.

37. Mõtteteadus.
371. Hingeteadus.
381. Õigusteadus (v. 8).
382. Majandusteadus.
39. Ühiseluteadus.

4. Kirjandus üleüldse.

40. Kirjanduse teooria.
401. Eesti kirjandusloolised artiklid
402. Muude rahvaste kirjanduste lood.
411. Proosa tööd (algupärased).
412. Proosa tõlked autori järele.
413. Proosa tõlked tõlkija järele.
424. Luuletööd, algupärased.
422. Luule tõlked autori järele.
423. Luule tõlked tõlkija järele.
431. Näidendid, algupärased.
432. Näidendite tõlked autorite järele.
433. Näidendite tõlked tõlkijate järele.
44. Kirjanduslikud referaadid.
451. Arvustused tööde autorite järele.
452. Arvustused arvustajate nimede tähestiku korras.
461. Bibliograafia.
462. Ajakirjanduse ajalugu.
4621. Poliitiline satüür.
416. Raamatute kirjastamine.
464. Raamatutega kauplemine.
465. Trükikojad ja trükitöölised.
471. Eesti Kirjameeste Selts.
472. Eesti Kirjanduse Selts.
473. Eestimaa Rahvahariduseseltsi Kirjanduse Haruselts.
474. Noor-Eesti.
475. Teised kirjandust edendavad seltsid.
48. Eesti Kirjandus väljaspool Eestit.
491. Teated muude rahvaste kirjanduste üle.
492. Konstateeritavad võõrad mõjud.

50. Kunst üleüldse.

511. Maalikunst.
512. Dekoratiiviline kunst.
513. Kunstitööde reprodutseerimine.
514. Päevapildistus.
515. Ajalehtedes trükitud pildid ja kunstitööd (v. 513, 101).
52. Kujuraiumine.
530. Ehituskunst üleüldse.
531. Uuemad ehitused Eestis (v. 311720—311725).
532. Linnade ilustamine : ehitused, puiestikud jne.
540. Kunstkäsitöö üleüldse.
541. Eesti laadiline kunstkäsitöö (v. 311730—31174).
550. Kunstiharidus üleüldse.
551. Kunstiseltsid.
552. Kunstinäitused.
553. Kunsti museumid.
554. Kunsti koolid ja kursused.
555. Kunsti arvustused.
556. Eesti kunst väljamaal.
557. Eesti kunstnikud.
560. Näitekunst üleüldse (v. 1644, 1744).
5611. Vanemuine, kohalik tegevus.
5612. Vanemuise ringreisid.
5613. Estonia kohalik tegevus.
5614. Estonia ringreisid.
5615. Muude näitemängu edendavate seltside tegevus.
562. Näitlejate seisukord ja kutseharidus.
563. Varieteed.
564. Kinematograafid.
565. Udupildid.
566. Tsirkused.

57. Ilulugemine ja melodeklamatsjoon.
580. Tants üleüldse.
581. Rahva tants.
582. Rahva tantsude kogumine.
583. Ringmängud.

590. Muusika üleüldse (v. 1643, 1743 3116—31163).
5911. Laulu- ja muusikaseltsid.
5912. Puhkpillide koorid.
5914. Sega mängukoorid.
5915. Sümfoonia orkestrid.
5912. Rahva muusika, rändajad moosekandid.
592. Kiriklik muusika.
593. Kontserdid.
594. Laulupeod.
595. Eesti algupärased helitööd.
5961. Noodid.
5962. Arvustused.
597. Eesti muusikamehed.
598. Eesti muusika väljaspool Eestit.
5991. Teiste rahvaste muusika Eestis.
5992. Teated muude rahvaste muusikalise elu üle.
5993. Konstateeritavad võõrad mõjud.

60. Rahva tervis üleüldse.

611. Arstiteadus.
6111. Antropoloogia ; mõõtmised jne.
6112. Eugeenika (tõutervendus).
612. Tervishoiu liikumine.
6121. Tervishoiu kirjandus ja ajakirjandus.

621. Arstiabi korraldamine.
622. Ühiskondlik tervishoid.
623. Haigemajad.
624. Apteegid.

630. Karskuseliikumine üleüldse (ajalugu) (v. 1671, 1771, 1861, 21981, 272, 281, 288, 3113).
631. Karskuseseltsid.
6311. Karskuse ringid koolides (v. 21981, 22921).
6312. Eesti Karskuse Seltside Kesktoimekond.
632. Karskuse kongressid.
633. Karskuse kirjandus.
6331. Karskuse lehed.
634. Kõned.
6341. Laste karskusetunnid (v. 21981).
635. Kursused.
636. Rahva arvamised joomise kohta, joomakombed.

6370. Alkoholi tarvitamine üleüldse.
63701. Vooril käigud.
6371. Vanad kõrtsid.
6372. Monopoli poed.
6373. Salamonopolid.
6374. Õllepoed, trahterid.
6375. Alkohol ja kõlbus.
6376. Alkohol ja kuritegevus.
6377. Alkohol ja rahva tervis (pärivus).
6378. Alkohol ja majanduslik elu.
6381. Alkohol ja maarahvas.
6382. Alkohol ja töölised.
6383. Alkohol ja haritlased (v. 22921, 23821).
6384. Tubaka põletamine.
6385. Liikva tarvitamine.
6386. Muud joovastavad ained.
6391. Teated teiste maade karskusetöö üle.
6392. Võõrad mõjud.

640. Sport ja võimlemine üleüldse.
641. Sport nooresoo keskel.
6421. Võimlemine maa koolides.
6422. Võimlemine linnade koolides.
6423. Üliõpilaste võimlemine.
643. Spordi seltsid.
644. Võimlemise kursused.
645. Võimlemine ja sport pidudel.
646. Atletika.
647. Spordi ja võimlemise kirjandus.
648. Spordi tegelased ja edendajad.

650. Tervishoiu olud üleüldse.
651. Kortri olud.
652. Töö olud.
653. Toitmise olud (majapidamise kursused, köögikoolid jne.)
6531. Rahva söögid ja joogid.
654. Puhtus, saunad, suplemine.

6550. Haigused üleüldse.
6551. Meele- ja närvihaigused.
6552. Tiisikus.
6553. Sifilis ja suguhaigused üleüldse.
6554. Kolera.
6555. Katk.
6556. Pidalitõbi.
6557. Muud külgehakkavad haigused.
6558. Muud haigused.
6559. Õnnetused, vigastused.
6561. Abi sünnitamisel (ämmaemandate korraldus).
6562. Rinnalaste haigused ja surevus.
657. Pimedad ja nende eest hoolitsemine (v. 6931).
658. Kurttummad ja nende eest hoolitsemine (v. 6931).
659. Muud hädised ja nende eest hoolitsemine
66. Rahva arvu kasvamine (koguduste aruanded, sigivus, surevus, abielusse astumised, v. 1603, 1691, 1703, 1791, 1801).
67. Rahva arstiteaduslik ebausk.
680. Kõlbuslik elu üleüldse (vaated, v. 167, 177, 186, 636).
681. Suguline kõlbus
682. Vaated omanduse pääle, vargused.
683. Perekondlik elu (v. 1632, 1732, 66, 681).
684. Ühiskondlik kõlbus.

690. Usuline elu üleüldse (v. 166, 176, 186, 3316).
6901. Usk ja avalik arvamine.
691. Usu filosoofia, psühholoogia ja ajalugu.
692. Usuteadus.
6930. Kiriklik töö.
6931. Sisemine misjoni töö.
6932. Välimine misjoni töö.
6940. Kiriklik korraldus üleüldse.
6941. Kirikuseadus.
6942. Sinodid.
6943. Õpetajate valimised (v. 834).
6944. Regulatiivid.
6945. Kirikute ehitamine.
695. Rahva usuelu (usulised liikumised).
696. Usulahud ja usutunnistuste vahekord.
697. Vaimulik kirjandus.
698. Usuõpetuse küsimus koolides
699. Usuõpetuse kirjandus.

70. Majanduslik kultuura üleüldse (v. 168, 178, 187).

710. Maakorraldus ja põlluharimine üleüldse.
7110. Maakorralduse põhjusmõtted ja maapoliitika.
7111. Talupidamise üksuse suurus ja alamäär.
7112. Suurmaapidamine.
7113. Keskmaapidamine.
7114. Väikemaapidamine.
7115. Talude ostmine.
7116. Rendikohad.
7121 Maahinnad.
7122. Rendihinnad.
7131. Saunakohad.
7132. Kandikohad.
7133. Põllutööliste, sulaste kohad
7134. Peremeeste ja teenijate vahekord.
7135 Suur- ja väikepõllupidajate vahekord.
7141. Võõraste (põllu-) tööliste sissetoomine.
7142. Võõraste põllumeeste sissetoomise katsed.

7150. Põllutöö üleüldse (ajalugu).
71501. Ühistöö põllumajanduses (v. 286).
7151. Põllumeeste seltsid.
71511. Põllumeestepäevad, üleüldised koosolekud.
7152. Põlluharijate kutseharidus (kool, kursused, kõned (v. 241, 2911).
7153. Kirjandus ja lehed.
7154. Näitused.
7155. Põllutöö põhjalikumaks tegemine.
71551. Põldude kastmise küsimus.
71561. Maaparandamine.
71562. Sooharimine.
7157. Kunstsõnnikute tarvitamine.

71580. Viljakasvatamine üleüldse.
715801. Seemne kasvatus ja sordiküsimus.
71581. Rukis.
71582. Kaer.
71583. Oder.
71584. Nisu.
71585. Erned.
71586. Lina.
71587. Muud viljad.
71590. Loomatoidu kasvatamine üleüldse.
71591. Ristikhein ja segahein.
71592. Kartulid.
71593. Loomatoidu juureviljad.
71594. Vikid, pelushked, talvevikk.
71595. Heinamaad.
71596. Karjamaad.
71597. Ostetav loomatoit (v. kõikide hinnad 7702).

720. Aiapidamine üleüldse (ajalugu jne.).
7201. Üleüldised aiatöösse puutuvad näpunäited.
721. Puuviljaaed.
722. Köögiviljaaed.
7221 Lavad.
723. Marjaaed.
7231. Ilupuud ja ilupõõsad.
724. Aiapidamise saaduste alalhoidmine, ümbertöötamine ja müümine.
7241 Tartu Aiavilja-Ühisus.
7251. Aiapidamisekoolid.
7252. Aiapidamise kursused.
7253. Aiatöö instruktorid.
7254. Aiatöö kirjandus.
7255. Aiatöö ajakirjandus.
726. Aia kahjulikud röövikud.
7261. Taimehaigused.
727. Aiatöö seltsid.
7271. Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi Aiatöö Osakond.
7281. Seemne kasvatus.
7282. Lille kasvatus.
7283. Puu koolid.

730. Loomade pidamine üleüldse (ajalugu).
7301. Karjapidajate koosolekud.
7302. Karja näitused.
7311. Piimaloomade tõud.
7312. Loomade pidamine, toitmine, laadad jne.
73130. Kirjutused loomade arstimise kohta.
73131. Rahva arvamised loomade haiguste kohta
73132. Loomaarstid.
7314. Suguloomade pidamise ühisused.
7315. Loomade kinnitamine.
7316. Kontroll-ühisused.
7317. Kogupiimatalitused (eraisikute).
7318. Ühispiimatalitused.
7319. Ühismüük (piimasaadused, nuumloomad).
73191. „Estonia“ keskpiimatalitus.
732. Hobuste pidamine.
733. Seakasvatus.
734. Lambakasvatus.
735. Kodujäneste kasvatus.
736. Linnukasvatus
737. Mesilastepidamine.
738. Kalakasvatus ja kalapüük.
7381. Kalapüügi riistad.
7382 Rahvapärane kalapüügimood.

740. Metsaasjandus üleüldse (ajalugu).
741. Metsade hävitamine.
742. Metsade istutamine ja harimine.
743. Metsmarjad.
744. Seened.
745. Jaht ja jahiõigus (v. 8112).
746. Jahiriistad.
747. Jahi kombed.

748. Ühistegevus üleüldse (ajalugu).
749. „Linda“ selts.
752. Laenuasutused.
753. Tarvitajate ühisused.
7531. Tarvitajate ühisuste keskühisus.
754. Majanduse ühisused.
7541. Tartu Eesti Majanduse-Ühisuse „Ühisuste Osakond“.
7542. Keskmajanduse-ühisus.
7543. Põllutöö tarbeainete ühine sisseostmine.
755. Rehepeksu-ühisused.
756. Vastastikku tulekinnituse seltsid.
757. Vastastikku abiandmise seltsid.
7571. Elukinnituse seltsid.
758. Matusekassad.
759. Ühistegevuslik haridus, kirjandus ja ajakirjandus, kõned, kursused jne.

760. Rahaasjandus üleüldse (v. 752).
761. Pangad, hoiukassad.
762. Börse, rahakurs.
763. Tolliasjandus.
764. Pandimajad.
765. Külakurnajad, liiakasuvõtjad

770. Kaubandus ja tööstus üleüldse.
7701. Mõõdud, kaalud.
7702. Tarbe- ja toiduainete hinnad.
771. Kaubanduslik haridus, kaubandusekoolid ja kursused ; kommertskoolid.
7711. Kaubandusteaduslik kirjandus.
772. Väljavedu Eestist.
773. Sissevedu Eestisse.
7741. Sisemine kauplemine (v. 464).
7742. Välimine kauplemine.
7751. Sündikaadid.
7752. Osaühisused.
7761. Linatööstus.
7762. Puutööstus.
7763. Käsitöö.
77631. Käsitöö näitused.
7764. Kodukäsitöö.
7765. Muud tööstusalad.
777. Laadad.
778. Vabrikud (v. 119).
779. Kutsearvustik.

780 Tehnika üleüldse.
781. Tehniline kutseharidus (käsitöökoolid).
782. Põllutöö tehnika arenemine.
783. Käsitöö tehnika arenemine.
784. Vabrikutöö tehnika arenemine.
785. Veejõu tarvitamine.
786. Tuulejõu tarvitamine.
787. Aurujõu tarvitamine.
788. Elektrijõu tarvitamine.
7881. Tehnika saadused.
7882. Kutse arvustik.

790. Läbikäimise abinõud üleüldse.
791. Raudteed.
7911. Hobu- ja elektri-raudteed
792. Laevasõit ja laevaasjandus (v. 751).
7921. Meremeeste koolid.
793. Sisemised veeteed.
7941. Kiviteed.
7942. Maanteed.
7943. Külavaheteed.
7944. Automobiili ühendus.
795. Õhusõit.
796. Teetegemise kohustus ja kuludekandmine (v. 8112).
797. Telegraf.
798. Telefon.
799. Post.

80. Poliitilised ja rahvuslikud võitlused üleüldse.

810. Vahekord võõrastega üleüldse.
8111. Eesti-Saksa (saksastamine).
8112. Mõisnikkude eesõigused.
812. Eesti-Vene (venestamine) (v. 215, 216, 3317).
813. Eesti-Läti (maavõitmine).
820. Kodused erakonnad üleüldse.
821. Rahvuslased (Jannsen, Hurt j. t.).
822. Rahvusline käremeelsus (Jakobson j. t.).
823. Saksasõbralised (Tallinna Sõber j. t.).
824. Venesõbralised (Valgus j. t.).
825. Sotsialistid (Uudised, Kiir, Töö Hääl j. t.).
826. Rahvusline edumeelsus ja Eesti Rahvameelne Eduerakond.
827. Eesti Rahvameelse Eduerakonna vastasrind („Ühiselu“ j. t.).
828. Antisemitism (Grenzstein viimasel ajal j. t.).
829 Kiriklikud püüded.
831. Riigivolikogu valimised.
832. Linnavalimised.
833. Kogukonna valimised.
834. Õpetaja valimised (v. 6943).
835. Kooliõpetaja valimised.

840 Omavalitsus üleüldse (selle ajalugu, uuenduskatsed).
841. Maa omavalitsus, maapäev.
842. Maakonna omavalitsus.
843. Linna omavalitsus.
844. Kihelkonna omavalitsus, kirikupolitika (v. 6943).
845. Valla omavalitsus (v. 1132.

850. Administratsjoon üleüldse (ajalugu).
8501. Valitsuse ametlikud lehed.
851. Keskvalitsuse tegevus.
852. Üleriikline politsei.
853 Valla politsei.
854. Mõisa politsei.
855. Sõjaväe teenistus, selle ajalugu.
856. Pääraha, kroonumaksud, aktsiisi ja patendi maksud.

860. Kohus üleüldse (ajalugu).
861. Vanad kohtud.
8620. Üleüldised kohtud.
8621. Ringkonna kohus.
8622. Kohtukoda.
8623. Senat.
863. Rahukohus.
864. Vallakohus.
865. Ülem talurahvakohus.
866. Vaestelaste kohus.
867. Vahe- ja auukohtud.
868. Erakorralised kohtud.
869. Karistused ja vangimajad.

870. Rahvakihid üleüldse (sotsiaalselt seisukohalt) (v. 7131, 7133, 7134, 7135, 871, 872).
871. Suurmaapidajad.
872. Talupidajad.
873. Rendikohad.
874. Kantnikud.
8741. Moonamehed.
875. Vabadikud.
8751. Põllutöölised, sulased.
876. Vaesed.
877. Haritlased.
878. Kodanikud.
879. Kaupmehed ja ärimehed.

880. Tööliste liikumine üleüldse (v. 1702, 250—253, 465, 7133, 825).
881. Vabriku töölised.
882. Käsitöölised.
883. Kutseühisused.
884. Tööliste kutseharidus.
885. Tööliste ja tööandjate vahekord, streigid.
886. Tööliste kaitseseadused.
887. Töölised ja rahvuslikud hariduspüüded.

891. Rahva poliitilised vaated.
892. Rahvuslikud vaated.
893. Rahva juriidilised vaated.

9. Eluloolised teated (v. 411—413, 421—423, 431—433, 44, 451—452, 557, 597, 625, 6393).

Eesti Kirjastuse-Ühisuse „Postimehe“ trükk, Tartus.